

ISSN (Print): 2304-5809
ISSN (Online): 2313-2167

Науковий журнал
«МОЛОДИЙ ВЧЕНИЙ»

№ 8 (35) серпень, 2016 р.

Члени редакційної колегії журналу:

Adamczyk Arkadiusz – доктор габілітований політології (Республіка Польща)
Вікторова Інна Анатоліївна – доктор медичних наук (Росія)
Глуценко Олеся Анатоліївна – доктор філологічних наук (Росія)
Гриценко Дмитро Сергійович – кандидат технічних наук (Україна)
Дмитрієв Олександр Миколайович – кандидат історичних наук (Україна)
Змерзлий Борис Володимирович – доктор історичних наук (Україна)
Іртишцева Інна Олександрівна – доктор економічних наук (Україна)
Лебедева Надія Анатоліївна – доктор філософії в галузі культурології (Україна)
Марусенко Ірина Михайлівна – доктор медичних наук (Росія)
Морозенко Дмитро Володимирович – доктор ветеринарних наук (Україна)
Наумкіна Світлана Михайлівна – доктор політичних наук (Україна)
Нетюхайло Лілія Григорівна – доктор медичних наук (Україна)
Пекліна Галина Петрівна – доктор медичних наук (Україна)
Романенкова Юлія Вікторівна – доктор мистецтвознавства (Україна)
Севостьянова Наталія Іларіонівна – кандидат юридичних наук (Україна)
Стратонов Василь Миколайович – доктор юридичних наук (Україна)
Шаванов Сергій Валентинович – кандидат психологічних наук (Україна)
Шайко-Шайковський Олександр Геннадійович – доктор технічних наук (Україна)
Шапошников Костянтин Сергійович – доктор економічних наук (Україна)
Шапошнікова Ірина Василівна – доктор соціологічних наук (Україна)
Швецова Вікторія Михайлівна – кандидат філологічних наук (Росія)
Шепель Юрій Олександрович – доктор філологічних наук (Україна)
Шерман Михайло Ісаакович – доктор педагогічних наук (Україна)
Шипота Галина Євгенівна – кандидат педагогічних наук (Україна)
Яковлев Денис Вікторович – доктор політичних наук (Україна)
Яригіна Ірина Зотовна – доктор економічних наук (Росія)

Повний бібліографічний опис всіх статей журналу представлено у:
Національній бібліотеці України імені В.В. Вернадського,
Науковій електронній бібліотеці «КіберЛенінка»,
Науковій електронній бібліотеці Elibrary.ru, Polish Scholarly Bibliography

Журнал включено до міжнародних каталогів наукових видань і наукометричних баз:
РИНЦ, ScholarGoogle, OAJI, CiteFactor, Research Bible, Index Copernicus.
Index Copernicus (IC™ Value): 4.11 (2013)
Index Copernicus (IC™ Value): 5.77 (2014)

Свідоцтво про державну реєстрацію
друкованого засобу масової інформації – серія КВ № 18987-7777Р від 05.06.2012 р.,
видане Державною реєстраційною службою України.

Обкладинка журналу присвячена Івану Франку – великому українському поету та прозаїку. Іван Якович народився 27 серпня 1856 року на Галичині. Під час навчання у маленького Івана з'явилося захоплення – колекціонування книг. Його особиста бібліотека налічувала майже 500 примірників. Франко навчався у Львівському університеті, де паралельно займався написанням віршів та поем. Вищу освіту здобував у Чернівецькому університеті, а пізніше – у Віденському, де отримав ступінь доктора філософії. Іван Франко вільно володів чотирнадцятьма мовами, за що отримав прізвисько «академія в одній особі». Так само було у нього ще одне ім'я, яке стало відображенням його душевних прагнень і творчості – Каменяр. Вся лірика революційної тематики наповнена бажаннями звільнити свій народ від гніту і привести його в нове, легке життя. За все життя Іван Франко написав близько п'яти тисяч робіт, серед яких вірші, поеми, оповідання, драми, твори публіцистичного жанру, численні переклади. Багато напрацювань залишив у спогад про себе великий класик української літератури: збірники поезій «З вершин і низин», «Зів'яле листя», історична повість «Захар Беркут», драма «Украдене щастя» та один із найкращих своїх творів – «Каменярі», який є окрасою не тільки поетичної творчості Франка, а й усієї української літератури.

Відповідальність за зміст, добір та викладення фактів у статтях несуть автори. Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій. Матеріали публікуються в авторській редакції. Передрукування матеріалів, опублікованих в журналі, дозволено тільки зі згоди автора та редакції журналу.

ЗМІСТ**ЕКОНОМІЧНІ НАУКИ**

Безп'ята І.В. Ресурсне забезпечення виробництва сільськогосподарської продукції в аграрному секторі економіки.....	1
Борисова А.П. Роль комунікації в побудові ефективної системи мотивації персоналу організацій.....	7
Ганзюк С.М., Лінькова А.В. Особливості функціонування проблемних банків в Україні.....	11
Грабовенська С.П. Сучасний стан і тенденції розвитку туристичної галузі України.	15
Зенікова О.І. Мотивація праці та організація заробітної плати в туризмі.	18
Котковський Р.В. Бюджетування як пріоритетний інструмент управління підприємством.	22
Нещадим А.М., Тимчук С.В. Перспективні напрями диверсифікації туристичної діяльності в Україні.	27
Слободянюк О.В. Пруденційний нагляд на страховому ринку: європейська практика та вітчизняний досвід	30
Соболева-Терещенко О.А., Жарнікова В.В. Управління відносинами з покупцями через впровадження loyalty-систем як одна із складових ефективного ведення бізнесу.	35
Супрун С.Д., Стратійчук В.М. Етапи формування міжнародної маркетингової стратегії підприємств.	39
Хрутьба Ю.С. Формування еколого-економічної моделі розподілу товарних потоків підприємства.	43
Шкуліпа А.В. Трансформація фінансової звітності на IFRS: сучасні питання.	48
Шубенкіна В.О. Тенденції розвитку будівельного комплексу України.	55

ЮРИДИЧНІ НАУКИ

Благуга Р.І., Остапчук М.С. Формування та застосування типових тактичних операцій під час розслідування розбоїв, учинених неповнолітніми.	59
Бліхар М.М. Дефініція поняття податкового регулювання інвестиційної діяльності.	66

Гладун Г.І. Юридична допомога як результат правової соціалізації людини.....	70
Голоядова Т.О. Необхідність законодавчого запровадження медіації для вирішення податкових спорів в Україні.....	74
Грабова Я.О. Невисилка як принцип конституючого права особи на притулок.....	79
Завальнюк В.В. Методологія юридичної антропології: пошуки ефективної дослідницької програми.....	84
Зубрицька О.В. Гуманізація впровадження ювенальної практики на засадах громадянського суспільства.	89
Косолап О.В. Використання соціальних мереж у виявленні та розслідуванні злочинів: зарубіжний досвід та перспективні напрями.	93
Назаренко В.О. Актуальні питання юридичної відповідальності за порушення законодавства про платіжні системи України.	97
Пчелін В.В. Правові засади організації адміністративного судочинства України.	103
Савенко В.В. Порівняльний аналіз концептів «Право» та «Закон» як елементів правової реальності.	107
Санченко О.І. Класифікація театральних постановок .	110
Токарева В.О. Феномен Shanzhai: вираження права на творчість чи порушення права інтелектуальної власності.	114
Харитоновна Т.Є. Проблемні питання щодо переходу прав на земельну ділянку при набутті права власності на жилий будинок, будівлю або споруду, що на ній розташовані.	118
Шилін Д.В. Використання цивільно-процесуальних преюдицій у кримінальному провадженні.	122

ХІМІЧНІ НАУКИ

Стецьк В.В. Моделювання систем з одночасними титриметричними реакціями різних типів .	127
---	-----

БІОЛОГІЧНІ НАУКИ

- Бедаєва Я.В.**
Особенности строения листовой пластинки видов рода *Begonia* L. (*Begoniaceae* C. Agardh) в условиях интродукции.....131
- Живоложний А.Ю.,**
Макєєва О.М., Шейн А.В.
Аналіз біологічних маркерів в оцінці динаміки та прогнозі раку шлунка.....135
- Луценко О.І.**
Особливості гормонального статусу жінок та його вплив на організм 139
- Шейко В.І.,**
Дичко В.В., Пантелєєв П.Г.
Стан клітинної та гуморальної ланки імунітету на фоні короткозорості високого ступеня. 144

ТЕХНІЧНІ НАУКИ

- Галиш В.В., Антоненко Л.П.,**
Плосконос В.Г., Трубійчук Р.П.,
Демишок Т.І., Ільницька Г.Д.
Композиційні фільтрувальні матеріали на основі різних волокон, що містять нанопорошок алмазу. 148
- Petrovsky A.F.**
Consistent pattern of change of filter coefficients of impervious screen. 153
- Селівьорстов В.Ю.,**
Доценко Ю.В., Бикова А.С.
Дослідження технологічних властивостей залізофосфатних формувальних сумішей, що містять високодисперсні золотідходи ТЕС. 156
- Тележенко Л.М.,**
Кулик А.С., Жукова В.Ф.
Прогнозування фонду біологічно активних речовин в зелені петрушки 162
- Федоренко І.В.**
В'язкість крові як елемент визначення ефективної методики обчислення і вимірювання швидкості кровотоку судин людини. 165
- Федукин А.В., Муха А.А.**
Стратегия отказобезопасности как альтернатива полной отказоустойчивости при проектировании гарантоспособных компьютерных систем. Часть 1. 169
- Янчук О.Є., Трохимець С.М.,**
Шульган Р.Б., Бойчук Б.О.
Аналіз можливості застосування даних глобальних цифрових моделей рельєфу при вирішенні задач народного господарства. 174

ГЕОГРАФІЧНІ НАУКИ

- Сергеєва Н.П., Сергєєв Г.Л.**
Геоінформаційний аналіз локальної рекреаційної системи Сколівського району Львівської області. 180

МЕДИЧНІ НАУКИ

- Баранник К.С.**
Компенсаторные сосудистые реакции почек у пациентов с односторонним стойким нарушением уродинамики. 186
- Безруков А.О.,**
Гарас М.Н., Кухта О.Я.
Особливості перебігу тяжкої бронхіальної астми у школярів із надлишковою масою тіла. 190
- Гарас М.Н., Романчук В.В.**
Ефективність базисної терапії дітей, хворих на бронхіальну астму фенотипу пізнього початку, з урахуванням ацетиляторного поліморфізму. 194
- Єхалов В.В.,**
Святенко Т.В., Хоботова Н.В.
Міжпредметна інтеграція в тематичному тестуванні при підготовці лікарів-інтернів різних спеціальностей до ліцензійного іспиту «Крок-3». 198
- Панчук О.Ю.**
Гігієнічна оцінка особливостей механізмів психологічного захисту студентів стоматологічного факультету на різних етапах навчання. 201
- Руснак І.Т.,**
Тащук В.К., Савчук О.В.,
Стецик Н.І., Кулачек Я.В.
Лікування хворих з гіпертрофією лівого шлуночка. 207
- Сажин С.І.**
Клінічно-параклінічна ефективність базисної терапії тяжкої бронхіальної астми в дітей залежно від типу ацетилювання. 209
- Хільчевська В.С., Харманська І.Б.**
Вроджена генералізована ліподистрофія: сучасні можливості діагностики та лікування. 213

ДЕРЖАВНЕ УПРАВЛІННЯ

- Весельська Л.А.**
Державне регулювання вимушеної міграції: організаційно-правовий аспект. 216
- Гавриш-Мусафір А.О.**
Маркетинг органів публічної влади як механізм підвищення рівня життя населення. 221
- Кіслов Д.В.**
Організація комунікативної стратегії державних систем маркетингу. 226

Папуша В.С. Проблеми взаємодії громадянського суспільства та державних службовців: сучасний стан та перспективи розвитку в Україні.....	231
Фелонюк Т.А. Характеристика моделі місцевого самоврядування Франції: досвід для України.....	236
Фелонюк Т.А. Теоретичні засади розвитку місцевого самоврядування у Французькій Республіці.....	241

СОЦІАЛЬНІ КОМУНІКАЦІЇ

Бідун А.В. Оптичні знаки як смислотвірний елемент у сучасних поетичних виданнях.	245
Гаджиева Г. Система бібліотечно-інформаційного забезпечення спеціалістів по архітектурі и строительству.	249
Салата Г.В., Данилова Т.В. Учреждения консолидированной информации, или информационно-библиотечные центры Украины, в условиях евроинтеграции: к постановке проблемы.	253
Чирук Є.Г. Журнал «Архіви України» (1947–2015) як джерело інформації про життя і діяльність Михайла Павлика .	257
Шульська Н.М. Редагування власне орфографічних помилок у журналістських текстах.	261

ФІЛОЛОГІЧНІ НАУКИ

Бигунова Н.А. Одобрение, похвала, комплимент и лесть как тактики реализации коммуникативных стратегий.	265
Булава Н.Ю. Специфіка слов'янських автохтонних імен в основах сучасних українських прізвищ північної Донеччини.	269
Віннічук А.П. Національна минувшина в аналітичному дискурсі Миколи Сиротюка.	273
Галаур С.П. Опозиція «контактна локалізація: напрям руху на поверхню/з поверхні локативного орієнтира» в українському реченні: вимір префіксально-прийменникової кореляції.	277
Гуцол М.І., Савчук Г.О. Транслітерація давньогрецьких словотворчих елементів у латинській медичній термінології.	281
Колмакова В.Б. Етимологія та лексико-семантичне поле концепту «Гнів» в іспанській мові .	285

Кравченко О.О. Семантична трансформація китайських лінгвокультурних констант та порушення норм китайської літературної мови в Інтернет-тестах.	289
Куриленко Д.В. Цайтгайт як маркер буття у семіотичній поліфонії.....	294
Мельник І.В. Мовний портрет провокатора: успішний vs хибний.....	297
Нестелєєв М.А., Сьоміна А.А. «Божественный дьявол»: образ жінки в польській повісті І. Франка.....	302
Педченко С.О. Класифікаційні параметри субкатегорійних суб'єктивно-модальних значень.	305
Садова А.О. Специфіка жіночих іменувань у православних церковних документах Волині ХІХ століття.	309
Цилюрик Т.В. Дискурс англійської віртуальної контрреклами як об'єкт лінгвістичних досліджень.	313
Шемуда М.Г. Символіка англомовного художнього роману У. Голдінга «Володар мух».	319
Шкворченко Н.М. Компаративні особливості просодичного оформлення англомовного та російськомовного офіційно-ділового дискурсу .	323

ПЕДАГОГІЧНІ НАУКИ

Бедевельська М.В. Розвиток системи наставництва майбутніх учителів іноземних мов.	326
Брик А.В. Визначення рівня розвитку сенсомоторних реакцій учнів молодших класів.	330
Гричаник Н.І. Проблема навчання студентів-філологів аналізу художніх творів: філософські аспекти.	333
Каліцева О.В. Процес фахової підготовки юристів як педагогічна проблема.	337
Кравець Р.А. Комунікативний підхід у полікультурній освіті майбутніх фахівців аграрної галузі на заняттях іноземної мови.	342
Мартиненко С.М., Замятна О.Л. Ретроспективний аналіз проблеми професійної адаптації вчителя початкової школи в Україні.	346
Наконечна О.В. Деякі питання підготовки майбутніх соціальних педагогів до формування здорового способу життя.	350

Осадча Н.В. Історія дослідження проблеми формування в учнів профільної школи лінгвосціологічної компетентності в англомовному читанні на уроках країнознавства 354	Смишляк А.В. Церковний хор у святковому православному ритуалі Києва (XIX – поч. XX століття)..... 407
Перепелиця К.Ю. Формування самостійного монологічного мовлення на уроках англійської мови у вищій школі..... 362	МИСТЕЦТВОЗНАВСТВО
Сінельнікова Н.О. Домінантні умови формування творчої особистості молодшого школяра.....366	Умида Абасова Стилістика произведений соло для струнних інструментів азербайджанських композиторів. 413
Соболь Н.В. Дослідження рівнів сформованості художньо-творчої толерантності майбутніх учителів музики. 370	Ладоненко М.І. Внесок сучасних українських майстрів у мистецтво створення пам'ятних та ювілейних монет: від задуму до випуску в обіг.... 416
Шевченко В.М. Формування професійної компетентності майбутніх фахівців з обліку і оподаткування: філософсько-освітній аспект. 377	КУЛЬТУРОЛОГІЯ
Яковчук О.А. Ігрові технології навчання як складова активізації пізнавальної діяльності студентів на лекційних заняттях з біохімії. 381	Аббасов Намик Алекпер оглу Проявление культурологической сущности нравственных ценностей в государственной культурной политике. 420
ПСИХОЛОГІЧНІ НАУКИ	Кулиев Бахруз Роль медиакратии в реализации политических процессов . 424
Ларін Д.І. Дослідження аналізу соціально-історичних умов, що визначили історичний смисл періоду відкритої психологічної кризи методом категоріального аналізу М. Ярошевського. 386	СОЦІОЛОГІЧНІ НАУКИ
ФІЛОСОФСЬКІ НАУКИ	Внуков Є.О. Ціннісно-нормативний вимір організаційної культури в контексті секторального підходу. 429
Саковська О.Ю. Зв'язок матерії та позбавленості у філософії святого Томи Аквінського. 391	ПОЛІТИЧНІ НАУКИ
Туренко В.Е., Соболь Т.В., Ярмоліцька Н.В. Специфіка та особливості сучасної вищої філософської освіти у Греції. 395	Діброва А.О. Трансформація уявлень про лідерство ХХ – початок ХХІ століття. 434
ІСТОРИЧНІ НАУКИ	Костюк Д.А. Особливості функціонування таємної дипломатії у міжнародних відносинах та її основні компоненти. 437
Вільцанюк О.М. Правозахисний аспект політики адміністрації Р. Рейгана в контексті американсько-радянських відносин. 399	Рудень Д.М. Перспективна модель оновлення і відродження лівого руху в Україні в умовах олігархії та деідеологізації суспільства. 444
Ніколаєва Н.Б. Репресовані ректори Київського державного університету (1933-1953 роки). 403	Школяр М.В. Соціальна довіра в контексті суспільних трансформацій. 449
	НАЦІОНАЛЬНА БЕЗПЕКА
	Головка А.А., Токарський О.О. Фактор Закарпаття в інформаційній агресії Росії. 454

CONTENTS**ECONOMIC SCIENCES**

Bezpyata I.V. Source of agricultural production in the agricultural sector.....	1
Borysova L.P. Role of communication in construction of effective system motivations personnel of organizations.....	7
Ganzyuk S.M., Linkova A.V. Features functioning of problem banks in Ukraine.....	11
Hrabovenska S.P. Modern state and progress of tourist industry of Ukraine trends.	15
Zenikova O.I. Motivation of labour and organization of a salary in tourism.	18
Kotkovskyy R.V. Budgeting as a priority enterprise management tool.	22
Neshchadym L.M., Tumchyk S.V. Policy directions of diversification of tourism in Ukraine.	27
Slobodyanyuk O.V. Prudential supervision in the insurance market: European practice and national experience.	30
Sobolieva-Tereshchenko O.A., Zharnikova V.V. Managing relationships with customers through the introduction loyalty-systems as one of the components efficient business.	35
Suprun S.D., Stratiichuk V.M. The stages of forming an international marketing strategy of enterprises.	39
Khrutba Yu.S. Formation of ecological and economic model division trade flows enterprise.	43
Shkulipa L.V. Transition financial reporting in IFRS: contemporary issues .	48
Shubyonkina V.A. Tendencies of development of the building complex of Ukraine.	55

LAW SCIENCES

Blaguta R.I., Ostapchuk M.S. Formation and application of the model tactical operations at investigation of robberies committed by juveniles.	59
Blikhar M.M. Definition of the concept of tax regulation of investment activity.	66
Gladun G.I. Legal aid as a result of legal socialization.	70

Goloyadova T.A. Need for legal introduction of mediation to resolve tax disputes in Ukraine.	74
Grabova Ia.A. Concept of non refoulement as a principle of asylum.....	79
Zavalniuk V.V. Methodology of juridical anthropology: searches for effective research program.	84
Zubrycka O.V. Humanization implementation of juvenile practice for civil society ambush.....	89
Kosolap O.V. Using social networks for the detection and investigation of crimes: international experience and directions for future research.	93
Nazarenko V.O. Relevant issues of legal liability for violating the law in the area of Ukrainian payment systems operation.	97
Pchelin V.B. The legal basis for the organization of Administrative Procedure of Ukraine.	103
Savenko V.V. Comparative analysis of the concepts of «Right» and «Law» as elements of legal reality.	107
Sanchenko O.I. The classification of theatrical performances.	110
Tokareva V.A. Shanzhai phenomenon: expression of right to creative work or violation of intellectual property right.	114
Kharitonova T.E. Problematic issues of the transfer of rights to a land plot when acquiring ownership rights to a house, a building or a construction located on it.	118
Shylin D.V. The use of civil procedural prejudice in the criminal proceedings.	122

CHEMICAL SCIENCES

Stetsyk V.V. Modeling of systems with simultaneous titrimetric reactions of different types.	127
---	-----

BIOLOGICAL SCIENCES

Bielaieva Ya.V. Structural features of leaf surface of Begonia l. (Begoniaceae C. Agardh) species under glasshouse conditions.	131
Zhyvolozhnyy A.Yu., Makeeva O.N., Shein A.V. Analysis of biological markers in the assessment of the dynamics and forecasting of a stomach cancer.	135

Lutsenko O.I. Features of hormonal status of women and it's influence on the organism.....	139
Sheiko V.H., Dychko V.V., Panteleev P.G. Cellular and humoral immunity on the background high degree of myopia.....	144

ENGINEERING SCIENCES

Galysh V.V., Antonenko L.P., Ploskonos V.G., Trubiichuk R.P., Demyshok T.I., Ilnitska G.D. Composite filter materials based on different fibers containing diamond nanopowder.....	148
Petrovsky A.F. Consistent pattern of change of filter coefficients of impervious screen.	153
Selivorstov V.Yu., Dotsenko Yu.V., Bykova A.S. Research of technological properties of forming mixtures with iron-phosphate binder, which contain finely dispersed waste from the combustion of coal in TPP.	156
Telezhenko L.M., Kulik A.S., Zhukova V.F. Prediction of bioactive compounds pool in parsley leaves.	162
Fedorenko I.V. Blood viscosity as an element for determining effective methods of calculation and measurement of human vascular blood flow rate.	165
Feduhin A.V., Mukha A.A. Failpassive strategy as an alternative design full fault tolerance of dependable computer systems. Part 1.	169
Yanchuk O.E., Trohimets S.M., Shulgan R.B., Boychuk B.O. Analysis of application data from global digital elevation models in solving problems of national economy.	174

GEOGRAPHICAL SCIENCES

Sergieieva N.P., Sergieiev H.L. The geo-informational analysis of the Skole district local recreational system of Lviv region.	180
---	-----

MEDICAL SCIENCES

Barannik K.S. Compensations vascular reactions of kidneys at patients with unilateral proof infringement urodynamics.	186
Bezrukov L.O., Garas M.N., Kuhta O.Ya. Peculiarities of severe bronchial asthma in school age children with overweight.	190

Garas M.N., Romanchuk V.V. Effectiveness of basic therapy of children, suffered from late onset bronchial asthma, accordind to acetylation polymorphism.	194
Yekhalov V.V., Svyatenko T.V., Khobotova N.V. Interdisciplinary integration in the thematic testing of interns of various specialities during the training period for the licensing examination «Step-3».....	198
Panchuk O.Y. Hygienic assessment of features of psychological defense mechanisms of students of dental faculty on different stages of education.	201
Rusnak I.T., Tashchuk V.K., Savchuk O.V., Stecik N.I., Kulachek I.V. Treatment of patients with left ventricular hypertrophy.	207
Sazhyn S.I. The clinico-anamnestic efficacy of basic therapy of the severe bronchial asthma in children depend from the type of acetilation.	209
Khilchevs'ka V.S., Kharmans'ka I.B. The congenital generalized lipodystrophy: modern diagnostics and treatment.	213

STATE ADMINISTRATION

Veselska L.A. Government regulation of forced migration, organizational-legal aspects.	216
Havrysh-Musafir A.O. Marketing of the public administration bodies as the mechanism of the people's standards of life increasing.	221
Kislov D.V. Organisation of communicative strategy of marketing state system.	226
Papusha V.S. Problems of interaction between civil society and public servants: current state and prospects of development in Ukraine.	231
Felonyuk T.A. Characteristics of the local self-government model of France: experience for Ukraine.	236
Felonyuk T.A. Theoretical principles of the local government in France.	241

SOCIAL COMMUNICATIONS

Bidun A.V. Optical signs as a sense-making element in the edition of contemporary books of poetry.	245
---	-----

Hajiyeva G. Architecture and construction specialist library informational provision system.....	249
Salata G.V., Danylova T.V. Institutions of consolidated information, or information librarian centres of Ukraine, in the context of European integration: the problem statement.....	253
Chyruk Y.G. Journal «Archives of Ukraine» (1947-2015) as a source of the information about life and activity of Mykhailo Pavlyk.....	257
Shulska N.M. Editing your own spelling errors in journalistic texts.	261

PHILOLOGICAL SCIENCES

Bigunova N.O. Approval, praise, compliment and flattery as tactics realizing communicative strategies.	265
Bulava N.Yu. Specificity of Slavonic autochthonic names in stems modern Ukrainian surnames of northern parts of Donetsk region.	269
Vinnichuk A.P. National foretime in analytical discourse of Mykola Syrotyuk	273
Halaur S.P. The opposition «contact location: movement direction on a surface/from a surface of the locative landmark» in Ukrainian sentence: the prefix-prepositional correlation dimension.	277
Hutsol M.I., Savchuk H.O. Transliteration of ancient greek word-formation elements in latin medical terminology.	281
Kolmakova V.B. Etymology and lexical-semantic field of the «Anger» concept in the Spanish language .	285
Kravchenko O.O. Semantic transformation of Chinese cultural constants and violations of standarts of Chinese literary language in Internet-texts.	289
Kurylenko D.V. Caytgayst as a markee of human-being in a symbolik polyphony.	294
Melnyk I.V. Linguistic portrait of provoker: effective vs ineffective.	297
Nestelieiev M.A., Semina A.A. «Divine devil»: the image of woman in I. Franko's Polish novella.	302
Pedchenko S.O. The classifying parameters of subcategory subjective-modal meanings.	305

Sadova L.O. Specificity of feminine names in orthodox church documents of Volyn in the XIX century.....	309
Tsyliuryck T.V. Discourse of English virtual counteradvertising as the object of linguistic research.....	313
Shemuda M.H. Symbols in the English literary novel by W. Golding «Lord of the Flies»...	319
Shkvorchenko N.N. Comparative peculiarities of prosodic arrangement in the English and Russian official business discourse.....	323

PEDAGOGICAL SCIENCES

Bedevelska M.V. The development of future foreign languages teachers mentoring system.	326
Bryk A.V. Determining the level of formation of sensorimotor reactions younger students.	330
Hrychanyk N.I. The problem of philological students' teaching literary works analysis: philosophical aspects.	333
Kalitseva O.V. Lawyers training as a pedagogical problem.	337
Kravets R.A. Communicative approach in multicultural education of future agrarians at foreign language classes.	342
Martynenko S.M., Zamiatna O.L. Retrospective analysis of the problem of primary school teacher's professional adaptation in Ukraine.	346
Nakonechna O.V. Some aspects of training future social workers for a healthy lifestyle.	350
Osadcha N.V. Research history of problems of forming sociocultural competence to high school students while teaching them reading at the lessons of culture study.	354
Perepelytsia K.Yu. Oral monological speech formation at the English lessons at higher schools.	362
Sinelnikova N.O. Dominant conditions of the formation of a creative personality of primary school children.	366
Sobol N.V. Measurement of maturity levels of future music teachers' artistic tolerance.	370
Shevchenko V.M. Formation of professional competence of future specialists of accounting and taxation: philosophical and educational aspect.	377

Yakovchuck O.L. Game technology training as a component activation of cognitive activity of students on lectures in biochemistry.....	381	Ladonenko M.I. Contribution of modern Ukrainian masters in the art of creation of commemorative coins: from concept to release into circulation.....	416
PSYCHOLOGICAL SCIENCES		CULTURAL STUDIES	
Larin D.I. Research analysis socio-historical conditions that determined the period of open historical meaning by psychological crisis categorical analysis M. Yaroshevskiy.....	386	Abbasov Namik Alekper oglu Manifestation culturological essence of moral values in the state cultural policy.....	420
PHILOSOPHICAL SCIENCES		Kuliev Bahruz Mediocracy role in political processes implementation.....	424
Sakovska O.Y. Connection between matter and privation in Saint Thomas Aquinas.	391	SOCIOLOGICAL SCIENCES	
Turenko V.E., Sobol T.V., Yarmolitska N.V. Specifics and features of modern higher philosophical education in Greece.	395	Vnukov E.A. Value-normative dimension of organizational culture in the context of the sectoral approach.	429
HISTORICAL SCIENCES		POLITICAL SCIENCES	
Viltsanyuk O.N. Human rights aspect of R. Reagan's administration policy in the context of US-Soviet relations.	399	Dibrova A.O. Transformation of leadership ideas XX – beginning of XXI century.	434
Nikolaeva N.B. Repressed rectors of Kyiv State University in 1933-1953.	403	Kostyuk D.A. Peculiarities of secret diplomacy functionality in international relations and its main components.	437
Smyshlyak A.V. Church choir in the space of orthodox festive ritual of Kyiv (XIX – the early XX century).	407	Ruden D.M. A promising model of renovation and renewal of left movement in Ukraine against the backdrop of oligarchy and deidologization.	444
HISTORY OF ART		Shkolyar M.V. Social trust in the context of social transformation.	449
Umida Abbasov Stylistics works solo string Azerbaijani composer.	413	NATIONAL SECURITY	
		Holovka A.A., Tokarskiy O.O. Factor Transcarpathia in the information Russian aggression.	454

РЕТРОСПЕКТИВНИЙ АНАЛІЗ ПРОБЛЕМИ ПРОФЕСІЙНОЇ АДАПТАЦІЇ ВЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ В УКРАЇНІ

Мартиненко С.М., Замятна О.Л.

Київський університет імені Бориса Грінченка

У статті висвітлено проблему професійної адаптації вчителя початкової школи в Україні в історичній ретроспективі. Виокремлено історичні періоди, впродовж яких досліджувалась адаптація майбутніх фахівців в умовах практичної діяльності. Проаналізовано наукові дослідження з означеного питання. Здійснено систематизацію наукових поглядів на розкриття сутності професійної адаптації в психолого-педагогічній науці. Досліджено окремі питання працевлаштування молодих фахівців у різні історичні періоди становлення Української державності.

Ключові слова: адаптація, професійна адаптація, професійна адаптація вчителя початкової школи, працевлаштування молодих фахівців.

Постановка проблеми. Процес модернізації, в якому перебуває сучасна система освіти, ставить перед педагогічною наукою комплекс проблем, до яких належить також забезпечення якісної підготовки фахівців, зокрема майбутніх учителів початкової школи, та їхньої успішної професійної адаптації. Навчаючись у вищому педагогічному навчальному закладі, студенти мають не лише засвоїти теоретичні знання, сформувати практичні навички, професійну компетентність, але й вміти застосовувати їх на практиці. Професійна діяльність фахівця початкової школи має низку особливостей, до яких належать такі складові, як: багатопредметність, необхідність емоційного забарвлення у процесі оцінювання навчальних досягнень учнів, створення ситуації успіху під час навчально-пізнавальної діяльності, спрямованість на формування ключових і предметних компетенцій, базових навичок, норм поведінки для подальшої неперервної освіти, що й ускладнює професійну адаптацію молодих педагогів.

Концептуальні напрями вдосконалення вищої освіти, зокрема професійної адаптації вчителів початкової школи до умов практичної діяльності, закладено у законах України «Про освіту» (1991), «Про вищу освіту» (2014), «Про зайнятість населення» (2013), Національній доктрині розвитку освіти (2002), Державній програмі «Вчитель» (2002), Національній стратегії розвитку освіти в Україні на період до 2021 року (2013), Концепції розвитку неперервної педагогічної освіти (2013). Тож чинним законодавством передбачено певні правові гарантії щодо забезпечення випускників вищого навчального закладу робочими місцями, надання їм гідної оплати праці, зайнятості та працевлаштування, проте наявність нормативно-правової бази ще не означає її реалізацію.

Аналіз досліджень і публікацій. Вивчення виокремленої проблеми засвідчило, що у розвиток сучасної наукової теорії адаптації в онтології, фізіології та медицині значний внесок зробили вітчизняні та зарубіжні вчені (П. Анохін, Р. Баєвський, О. Белов, Ф. Березін, М. Василевський, М. Зеленова, Е. Лазебна, Ф. Меерсон, Г. Сельє, В. Скрабников, О. Слонім).

Базові питання соціально-психологічної адаптації особистості висвітлювали у своїх працях Г. Балл, Ф. Березін, Л. Божович, Л. Гришанов, Г. Костюк, О. Леонт'єв, В. Медведєв, А. Налча-

джян, О. Петровський, В. Цуркан, Ю. Швалб та інші. Приділяли увагу дослідженням механізмів адаптації представники різних теоретичних психологічних напрямів, зокрема Г. Гартман, Е. Еріксон, Ж. Піаже, З. Фрейд та інші. Відтак можна зробити висновок, що у психолого-педагогічній літературі проблема адаптації вивчається на різних рівнях, а саме: від розкриття змісту поняття (Ю. Александровський, Ф. Березін, В. Казначєєв) – до виявлення особливостей її прояву в різних видах діяльності (В. Мерлін, Я. Стреляу) та чинників, які детермінують цей процес за тих або інших умов (О. Мороз, М. Раттер). Окремо досліджувалась проблема професійної адаптації вчителів в умовах професійної підготовки Т. Кончаніним, Л. Раствою, В. Сластьоніним.

Проведений аналіз засвідчив, що психологічний аспект адаптації розглядається як «приспособлення особистості до соціальних умов відповідно до потреб суспільства, спрямований на забезпечення рухомого, зрівноваженого стану будь-якої системи, що зберігається шляхом її протидії зовнішнім і внутрішнім чинникам, які порушують цю рівновагу. Вирішальне значення для успішної адаптації особистості до екстремальних умов мають тренування, функціональний, психічний і моральний стан індивіда» [6, с. 117].

Професійну адаптацію як один із видів адаптації, що має певну структуру, зміст, форми і механізми, у своїх наукових працях висвітлювали Я. Абсалямова, О. Бурмистрова, О. Галус, В. Давидович, С. Кулик, О. Мороз, Н. Ничкало, М. Фицула та інші дослідники.

Виділення не вирішених раніше частин загальної проблеми. Аналіз особливостей адаптації особистості у історичній ретроспективі є необхідним, оскільки вивчення накопиченого досвіду щодо реалізації цього питання уможливить запозичити позитивні надбання задля уникнення в подальшому можливих негативних наслідків, зокрема нестабільності та плінності педагогічних кадрів. Зокрема, С. Мартиненко наголошує на тому, що «важливою складовою професійної підготовки майбутнього вчителя початкової школи є врахування його адаптації до професійної діяльності, аналіз типових труднощів, які відчувають молоді фахівці в перший рік роботи в школі» [8, с. 29]. Як зазначав О. Георгієвський, виділення етапів розвитку наукової проблеми є одним із найважливіших завдань наукового дослідження,

оскільки вирішення питання періодизації фіксує в собі не лише встановлення хронологічних меж, а й з'ясування основних критеріїв виокремлення етапів в історії проблеми [4].

Нами встановлено, що поняття «адаптація» (з лат. – *adaptare* – пристосовувати) виникло в XIX столітті, та стало одним із центральних понять біології, фізіології та психології. Вперше цей термін було введено в науковий обіг німецьким фізіологом Аубертом у 1865 році для характеристики явища «пристосування» чутливості органів зору та слуху до впливу відповідних подразників. Упродовж XIX–XX століть проблема адаптації поступово вийшла за межі еволюційної теорії та загальної біології, стала однією з провідних тем медицини, педагогіки, соціології, соціальної психології та інших наук. З розвитком наукових досліджень поняття «адаптація» набуває міждисциплінарних, інтегративних ознак для багатьох наук. Більшість дослідників виокремлюють такі види адаптації, як: біологічну, психологічну, професійну та соціальну.

Основна мета статті полягає в ретроспективному аналізі та систематизації наукових поглядів на вирішення проблеми професійної адаптації, дослідженні окремих питань працевлаштування молодих фахівців у різні історичні періоди становлення нашої держави.

Виклад основного матеріалу дослідження. Узагальнюючи напрацювання вітчизняних науковців, виокремлюємо чотири історичні періоди, впродовж яких здійснювалося дослідження проблеми адаптації майбутніх фахівців. До цих періодів відносимо:

перший – 20-30-ті роки XX ст.;

другий – 50-60-ті роки XX ст.;

третій – 70-80-ті роки XX ст.;

четвертий – 90-ті роки XX ст. і до теперішнього часу.

Детальніше розкриємо досліджувану проблему за виокремленими періодами. Так, із кінця 20-х років XX століття нове політичне радянське керівництво почало здійснювати форсовану індустріалізацію та колективізацію країни, було офіційно проголошено ліквідацію в країні безробіття. Заходи державної політики було спрямовано «на боротьбу з плінністю кадрів, проте її наслідком стала ліквідація системи соціальних гарантій на випадок безробіття» [14, с. 62]. Тож перший період (20-30-ті роки XX століття) характеризується радикальними змінами в соціальному статусі особистості. Адаптаційні процеси розглядалися в площині інтенсивної підготовки кадрів до професійної діяльності, оволодіння основами професій, які почали активно розвиватися та функціонувати.

Так, О. Лазурський зробив спробу класифікувати види адаптації особистості, в основу якої покладено принцип активного пристосування до навколишнього середовища, водночас залишивши поділ на рівні та типи:

– низький рівень (непристосовані) – особистості, які підпорядковуються впливу середовища і з великими труднощами пристосовуються до його вимог;

– середній рівень (пристосовані) – особистості, основною характеристикою яких є здатність до здобуття освіти, а в подальшому – до

ведення успішної діяльності в умовах будь-якого середовища;

– вищий рівень (активно пристосовані) – особистості, здатні підпорядковувати середовище своїм потребам, які зазвичай перевищують коло потреб представників низького рівня і мають велике соціальне значення [7].

Л. Виготський у своїх працях особливу увагу звертав на тісний зв'язок процесу адаптації з культурно-історичними умовами життя особистості. Вчений підкреслював, що «основні психічні функції розвиваються в контексті соціальних відносин, які поступово стають особистісними» [10, с. 25].

Другий період (50-60-ті роки XX століття) характерний тим, що вивчення проблеми адаптації людини здійснювали фахівці з соціології праці та трудових ресурсів, що пов'язано з міграцією робочої сили на теренах колишнього СРСР, профорієнтаційною роботою серед молоді та іншими тогочасними проблемами. Цей період відрізняється активною нормотворчою діяльністю і подальшим удосконаленням усього трудового законодавства щодо посилення гарантій реалізації права на працю, зокрема молоді.

Нами встановлено, що К. Гуревич запропонував комплексний підхід до професійної придатності, в якому поєднується аналіз соціальних чинників розвитку професіонала, зокрема професійних вимог і престижності професії, з одного боку, і психофізіологічних особливостей, з іншого [5]. С. Рубінштейн простежує теж «взаємопроникнення людини і середовища засобом дії, при цьому основним рушійним процесом адаптації особистості визнається ситуація, яка, по-перше, стимулює людину до дії, а, по-друге, сама в собі вміщує результати суб'єктивного ставлення і зовнішньої активності суб'єкта» [10, с. 25].

Третій період (70-80-ті роки XX століття) характеризується вдосконаленням процесу працевлаштування молоді, зокрема, випускників вищих навчальних закладів. Законодавством закріплювався принцип планового розподілу зазначеної категорії громадян, але не варто повною мірою стверджувати, що адміністративні акти направлення на роботу були формою реалізації права молоді на працю, оскільки особисті бажання молодих фахівців щодо вибору професії та робочого місця не завжди враховувалися не лише після закінчення навчальних закладів, а й під час вступу до них. У наукових дослідженнях зазначений історичний період виявлявся активним перетворенням поняття «адаптація» в одну з основних категорій філософії, соціології, психології та педагогіки. З'являються перші системні дослідження процесу адаптації особистості до нових соціальних умов. Проблема професійної адаптації робітників, медиків, учителів, інженерів та інших категорій фахівців набувають у зазначений час особливої актуальності.

На думку Г. Царгородцева, адаптація «може бути віднесена до таких загальнонаукових понять, які виникають на «стиках», «точках дотику» наук і розповсюджується в подальшому на сфери природних і соціальних наук», проте для людини, на думку вченого, «немає такого середовища, вплив якого не опосередковувався б соціальними чинниками» [13, с. 6].

О. Леонтьєв розглядає успішну адаптацію особистості шляхом «засвоєння людиною провідного виду діяльності як інтеграція між особистістю і предметним світом» [10, с. 25]. С. Вершловський визначав професійну адаптацію як оволодіння всією сукупністю професійних знань, умінь, навичок і професійно важливих якостей [2]. В. Сластьонін вважає, що у професійній адаптації першочергового значення набуває «загальна психологічна спрямованість особистості та її власна позиція, зокрема, цілеспрямоване, активне і стійке ставлення до сутності та змісту навчально-професійної діяльності. Їх розвиток пов'язаний з формуванням необхідних професійних якостей, позитивною мотивацією, тобто активно-позитивним ставленням до обраної спеціальності» [11, с. 42].

Визначення, подане О. Морозом, про те, що «професійна адаптація випускника вищого педагогічного закладу є складним динамічним процесом повного освоєння професії та оволодіння педагогічною майстерністю на основі сукупності раніше придбаних і постійно поповнюваних знань і навичок, у результаті якого відбувається активна взаємодія як учителя, так і педагогічного колективу з метою ефективного професійного функціонування» [9, с. 15], є досить цінним для нас і слугує основою для подальшого наукового дослідження.

Четвертий період (90-ті роки ХХ століття – до цього часу) характеризується наявністю найбільшого спектру підходів до адаптаційних процесів особистості, їх типології, сутності, структури та механізмів. Особливе значення надається проблемі всебічної адаптації дитини до умов різних типів дошкільних і загальноосвітніх навчальних закладів, чинникам особистісної адаптованості в сім'ї, особливостям процесу адаптації в екстремальних умовах, професійно-педагогічній адаптації. В психолого-педагогічній літературі визначається широкий спектр тлумачення соціально-професійної та професійної адаптації.

Проведений аналіз засвідчив, що професійну адаптацію О. Бурмистрова розглядає «з дидактичної точки зору як процес оволодіння знаннями, вміннями та навичками, нормами і функціями професійної діяльності; з психологічної точки зору – як розвиток стійкого позитивного ставлення до обраної професії, яке проявляється в суб'єктивному відчутті задоволення; із соціальної точки зору – як процес входження вчителя – початківця у нове соціальне середовище, а саме в систему міжособистісних стосунків певного колективу» [1, с. 4].

Виокремлений процес професійної адаптації О. Галусом розуміється як «складова процесу соціалізації, де відбувається не лише інтеграція майбутніх фахівців у соціумі, але й постійний, неперервний професійний та особистісний розвиток і самореалізація... Адаптація розглядається ним в контексті неперервного професійного розвитку особистості, що становить постійний процес руху від нижчого професійного рівня до вищого і реалізується через будь-який вид діяльності, спрямований на вдосконалення знань, умінь, компетентності та інших характеристик педагога» [3, с. 7]. Зокрема О. Солодухова наголошує також на тому, що не можна цілком погоджуватися з науковцями, які вбачають основу професійної адаптації педагога в наслідуванні, за допомогою якого молодий фахівець виробляє необхідні для його діяльності стандарти, стереотипи сприйняття, мислення та поведінки. Професійна адаптація педагога є активним, творчим процесом, під час якого особистість не лише засвоює нові для себе види діяльності, а й зумовлює їх зміни [12].

Висновки і перспективи подальшого розвитку в даному напрямку дослідження. На основі зазначеного можна зробити висновок, що на кожному з чотирьох історичних періодів вивчення феномену професійної адаптації не втратило своєї актуальності попри відмінності у підходах дослідників до вивчення сутності адаптаційних процесів особистості. Зазначена проблема набуває пріоритетного значення серед інших складових успішної професіоналізації молодого фахівця, оскільки її вирішення значною мірою сприяє подоланню нестабільності та плинності педагогічних кадрів, повільного зростання педагогічної майстерності та творчості вчителя. Переконані, що сучасній школі потрібен професійно-компетентний, творчий педагог, здатний до реалізації інноваційних технологій, формування позитивного мислення. Водночас практика засвідчує, що навіть за умови високого рівня теоретичної готовності до педагогічної діяльності, професійна адаптація молодого вчителя може відбуватися повільно і складно, якщо для цього не створено відповідних сприятливих умов.

З урахуванням зазначеного вважаємо, що перспективою подальших наукових досліджень може бути вивчення сучасного стану професійної адаптації вчителя початкової школи, встановлення типових труднощів, які відчуває молодий фахівець у процесі особистісно-професійного становлення та практичної діяльності.

Список літератури:

1. Бурмистрова Е. В. Методическая система профессиональной адаптации педагога в учреждении среднего профессионального образования: автореф. дис. ... канд. пед. наук: 13.00.08 – «Теория и методика профессионального образования» / Е. В. Бурмистрова. – Москва, 2009. – 24 с.
2. Вершловский С. Г. Психолого-педагогические проблемы деятельности молодого учителя / С. Г. Вершловский. – Л.: Знание, 1983. – 32 с.
3. Галус О. М. Педагогічне управління адаптацією майбутніх учителів у системі ступеневої освіти: автореф. дис. ... д-ра пед. наук / О. М. Галус. – Київ: Б. в., 2009. – 44 с.
4. Георгиевский А. Б. Эволюция адаптаций (историко-методологическое исследование) / А. Б. Георгиевский. – Л.: Наука, 1989. – 189 с.
5. Гуревич К. М. Профессиональная пригодность и основные свойства нервной системы / К. М. Гуревич. – М.: Издательство «Наука», 1970. – 272 с.
6. Зубченко В. Г. Проблеми професійної адаптації студентів першого курсу / Вікторія Георгіївна Зубченко // Наукові записки КДПУ. Серія: Педагогічні науки / ред. кол.: В. В. Радул [та ін.]. – Кіровоград: КДПУ, 2015. – Вип. 135. – С. 116 – 121.

7. Леонтьев Д. А. Теория личности А. Ф. Лазурского: от склонностей к отношениям / Д. А. Леонтьев // Методология и история психологии. – 2008. – Т. 3. – № 4. – С. 7–20.
8. Мартиненко С. М. Діагностична діяльність майбутнього вчителя початкових класів: теорія і практика: Монографія / С. М. Мартиненко. – К.: КМПУ ім. Б. Д. Грінченка, 2008. – 434 с.
9. Мороз А. Г. Профессиональная адаптация выпускника педагогического вуза: автореф. дис. ... д-ра пед. наук / А. Г. Мороз. – Киев: КГПИ, 1983. – 50 с.
10. Ніколаєнко С. Проблема професійної адаптації викладача-початківця до роботи у вищому навчальному закладі / С. Ніколаєнко // Світогляд – Філософія – Релігія. – 2014. – Вип. 5. – С. 22–32.
11. Сластенин В. А. Субъективно-деятельный подход в общем и профессиональном образовании / В. А. Сластенин // Общая стратегия в образовательной системе России (к постановке проблемы) / под ред. И. А. Зимней. – М.: Издательский центр проблем качества подготовки специалистов, 2001. – С. 232–243.
12. Солодухова О. Г. Психологія становлення особистості молодого вчителя в процесі професійної адаптації: автореф. дис. ... д-ра психол. наук: 19.00.07 / АПН України; Інститут педагогіки і психології професійної освіти. – К., 1998. – 39 с.
13. Философские проблемы теории адаптации / под ред. Г. И. Царегородцева. – М.: Мысль, 1975. – 277 с.
14. Шабанов Р. І. Історична ретроспектива правового регулювання працевлаштування / Р. І. Шабанов // Збірник наукових праць Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди. Сер. Право. – Харків, 2007. – Вип. 9. – С. 59–66.

Мартыненко С.Н., Замятная О.Л.

Киевский университет имени Бориса Гринченко

РЕТРОСПЕКТИВНИЙ АНАЛІЗ ПРОБЛЕМИ ПРОФЕСІОНАЛЬНОЇ АДАПТАЦІЇ УЧИТЕЛЯ НАЧАЛЬНОЇ ШКОЛИ В УКРАЇНІ

Аннотация

В статье освещена проблема профессиональной адаптации учителя начальной школы в Украине в исторической ретроспективе. Выделены исторические периоды, в течение которых исследовалась адаптация будущих специалистов в условиях практической деятельности. Проанализированы научные исследования по данному вопросу. Проведена систематизация научных взглядов на раскрытие сущности профессиональной адаптации в психолого-педагогической науке. Исследованы отдельные вопросы трудоустройства молодых специалистов в различные исторические периоды становления Украинского государства. **Ключевые слова:** адаптация, профессиональная адаптация, профессиональная адаптация учителя начальной школы, трудоустройство молодых специалистов.

Martynenko S.M., Zamiatna O.L.

Borys Grinchenko Kyiv University

RETROSPECTIVE ANALYSIS OF THE PROBLEM OF PRIMARY SCHOOL TEACHER'S PROFESSIONAL ADAPTATION IN UKRAINE

Summary

The article presents the problem of professional adaptation of primary school teacher in Ukraine in historical retrospective. The historical periods, during which the adaptation of future specialists in conditions of practice was investigated, were determined. The researches on this subject have been analyzed. The systematization of scientific views on the disclosure of professional adaptation in psychological and pedagogical science was carried out. Certain issues of employment of young specialists in different historical periods of Ukrainian statehood have been investigated.

Keywords: adaptation, professional adaptation, professional adaptation of primary school teacher, employment of young specialists.